

Rejsen til Amerika - de danske udvandrere (2)

Udarbejdet af Astrid Marie Møller Danielsen, UCL

Målgruppe: 8.-10. klasse, Ungdomsuddannelser, Voksenuddannelser

Rejsen til Amerika - de danske udvandrere (2)

Beskrivelse

Dansk dokumentarserie i 3 afsnit. Andet afsnit af serien følger den store udvandringsbølge fra Danmark. Ny teknologi og massere af gratis jord lokkede titusindvis af danskere afsted. Men lykken kom ikke uden hårdt slid.

Pædagogisk note

I anden udsendelse af "Rejsen til Amerika" hører vi efterkommere fortælle om Sofie og Julius Nielsen, der emigrerer fra Kulby på Sjælland i 1886 til Nebraska, USA og om, hvor slidsomt, det var at skabe sig en tilværelse på den tørre prærie.

På samme tid udbygges jernbanen fra New York tværs over landet til San Fransisco, hvilket får store konsekvenser både for udflytningen mod vest og for indianernes livsbetingelser. Det resulterer i det store indianerkrige i 1870'erne, hvor bl.a. danske Chris Madsen, en fynsk plattenslager, deltager og siden ender som sherif i Oklahoma.

Det er oplagt at arbejde med danskerne livsvilkår både i Danmark og i Amerika på denne tid og med indianernes liv, traditioner og kampe.

Kapiteloversigt og kapitelindhold

Kapitelsæt: Rejsen til Amerika - De danske udvandrere. Den store bølge. Afsnit 2

01:	Indledning	00:00:12
	Vi introduceres til en familie og et hus på prærien i Nebraska, USA. En familie, som den dag i dag værner om forfædrenes ejendom og som i taknemmelighed værdsætter deres beslutning om at udvandre til Amerika og forfølge deres drøm om at skabe deres eget.	
02:	Julius og Sofie Nielsen	00:02:47
	I Omaha, Nebraska har journalisten David Hendee skrevet om sine oldeforældre, Julius og Sofie Nielsens ankomst til og liv i Nebraska. I Danmark var Julius Nielsen, uddannet tømrer, han kæmpede i krigen ved Dybbøl i 1864, giftede sig med Sofie og fik 9 børn. De boede i Kulby på Sjælland, men grundet høje afgifter og lave kornpriser gik familien i 1886 fallit med sit landbrug og vidste, at mulighederne for at finde job, var små. Derfor emigrerede familien til USA, hvor udsigten til gratis jord og muligheden for selv at bygge en tilværelse op lokkede.	
03:	Rejsen til USA	00:06:33
	Udvandringen fra Danmark til Amerika kom i bølger, men det største antal af emigranter findes i 1880'erne, hvor over 10.000 rejste på bare et år. Rejsen til USA var farefuld og lang og skibene overfyldte af rejsende. De fleste rejste fra Larsens Plads i København, hvor damperne lagde til. De rejste over Hamburg og England, inden de krydsede Atlanten, men i 1880 kom Thingvalla-linien til. Det var en direkte rute fra København til New York og blev en stor konkurrent til de faste linier. Dampskibene havde afløst sejlskibene og rejsen varede nu kun ca. 10 dage.	
04:	Interstate 80	00:10:05
	Motorvejen Interstate 80, som går fra New York til San Fransisco, er det spor, de danske immigranter fulgte efter ankomsten til Amerika. Med vogn og tog rejste de mod prærien i vest for at skabe sig en ny tilværelse.	

- 05: Bosættelse 00:10:51**
Mange af de danske immigranter søgte efter jord, hvor de kunne bygge en slægtsgård op, men efterhånden som der kom flere og flere til landet, måtte de søge længere og længere mod vest. I alt bosatte 70.000 danskere sig på prærien fra Illinois og Wisconsin til Michigan og den dag i dag er sporene efter danskerne tydelige. Men mange endte også op, hvor jorden var ufrugtbar og udfordrende og hvor hårdt arbejde ventede dem.
Udbygningen af jernbanen tværs over Amerika fra New York til San Fransisco stod færdig i 1869 og betød at landet hang sammen på en helt ny måde. Mange unge danske mænd var med til udbygge jernbanen, - derved kunne de tjene penge og siden bosætte sig og etablere et landbrug.
- 06: Indianerne 00:14:02**
I 1832 havde den amerikanske kongress erklæret, at al land vest for Mississippifloden tilhørte indianerne, men efterhånden som udbygningen af jernbanen og udflytningen mod vest fandt sted, flyttede grænsen sig gang på gang. Det endte i de store krige mod indianerne i 1870'erne.
- 07: Chris Madsen 00:15:04**
Da den fynske plattenslager Christian Madsen Rørmose kom ud ad fængsel 5. gang fik han en enkeltbillet til USA. 1500 kriminelle danskere fik på denne tid en billet ud ad landet, så vi ikke længere havde de problemer.
Christian Madsen Rørmose ændrede navn til Chris Madsen og meldte sig til den amerikanske hær og deltog i de store indianerslag. Han samarbejdede bl.a. med Buffalo Bill ved Warbonnet Creek, Nebraska. Efter 15 år i hæren blev han sherif i Oklahoma-territorierne og var bl.a. med til at fange Daltonbrødrene. Han døde i 1944, 93 år gammel.
- 08: S/S Norge 00:18:17**
S/S Norge sejlede fra København til New York, men en morgen nær Skotland sejlede det på et klippeskær og sank på en halv time. 635 mennesker omkom og kun 160 overlevede. Thingvalla fik en kedelig statistik - 3 af deres skibe sank i Atlanterhavet.
- 09: Livet på prærien 00:19:43**
David Hendee besøger jævnligt egnen, hvor hans oldefar slog sig ned. Det var et område uden træer, uden vand og alle var meget fattige, da jorden var genstridig og tør. Mange bosættere søgte tilbage mod øst, men Julius Nielsens efterkommere var for fattige og måtte blive og slide videre.
- 10: Little Denmark 00:21:21**
Julius Nielsens efterkommere besøger jævnligt Sofie og Julius' hus, - det 3. han byggede. De føler en stor taknemmelighed for de ofre, de danske gjorde, ved at rejse fra familien i Danmark og slide sig til en tilværelse i Amerika. Mange flyttede igen, men Sofie og Julius oplevede at få naboer, - danske naboer og Little Denmark var en realitet. Efterhånden fik de vand, bedre huse og istedet for at dyrke jorden, fik de kvæg og i 1903 stod kirken færdig. I dag bor der efterkommere af de danske immigranter i hele USA.
- 11: Afslutning 00:28:36**

Links

Undervisningsmateriale til serien

<https://www.rejsentilamerika.dk/>